

«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» КеАҚ

«Филология» факультеті

«Қазақ тіл білімі» кафедрасы

**6B01717 – «Қазақ тілі мен әдебиеті»
білім беру бағдарламасы бойынша білім алушылар үшін
КТТ 3322 «Қазақ тілінің терминологиясы» пәні бойынша
LING 21003 Қазақ тілтану**

Оқу (модульдік) жұмыс бағдарламасы (Syllabus)

**Нұр-Сұлтан
2022**

Бұл құжат 2003 жылғы 7 қаңтардағы «Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы» ҚРЗ 7-бабының 1-тармағына сәйкес қағаз жеткізгіштегі құжатпен бірдей

Құжатқа қол қойғандар

№	Аты-жөні	Қызметі
1	Мамаева Гүлнар Бейсенқызы	профессор
2	Маликов Куанышбек Турарбекович	Заведующий кафедры
3	Акишева Айслу Кенесовна	
4	Бейсенбай Ардақ Бақытұлы	Декан факультета

Өзілеуші: Мамаева Гүлнар Бейсенқызы, профессор

КТТ 3322 «Қазақ тілінің терминологиясы»
пәні бойынша оқу (модульдік) жұмыс бағдарламасы (Syllabus)
6B01717 – «Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы негізінде әзірленген.

«Қазақ тіл білімі» кафедрасының отырысында қарастырылды, хаттама № 10, «19» 05. 2022 ж.

Факультеттің оқу-әдістемелік комиссиясының отырысында мақұлданды, хаттама № 10, «3»
06. 2022 ж.

ТҮСІНІКТЕМЕ ХАТ

1. Пәннің қысқаша сипаттамасы: «Қазақ тілінің терминологиясы» пәні - 6B01717 – «Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы бойынша оқытылатын таңдау пәндерінің бірі. Қазақ терминологиясының тарихи кезеңдері. Қазақ терминологиясындағы терминжасам қағидаттары. Терминография тарихы. Терминжасам үлгілері. Қазіргі қазақ терминологиясы және арнаулы лексика. Терминологияның билингвистикалық мәселелері.

Пәннің мақсаты	Білім беру бағдарламасы бойынша оқыту нәтижелері (ОН)*	Пән бойынша күтілетін оқыту нәтижелері (ОН) Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:
Қазақ терминологиясының тарихын меңгеру, терминжасам тәсілдерін үйрену, терминологиялық терминжасам, термин қалыптастыру қағидаттарын үйрену. Терминтанымның теориялық мәселелерінен хабардар ету. Терминологиялық практикалық жұмыс түрлері	Қазақ терминологиясының тарихын меңгеру, терминжасам тәсілдерін үйрену, терминологиялық терминжасам, термин қалыптастыру қағидаттарын үйрену. Терминтанымның теориялық мәселелерінен хабардар ету. Терминологиялық практикалық жұмыс түрлері	Қазақ терминологиясының теориялық негіздерін, қызметін ғылыми негізде тани білуге үйрету.

Пререквизиттер

Аталған пәнді меңгеру үшін «Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы. Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы. Қазақ тілінің семантикасы. Емле және сөз сазы. Әдеби тілдің қалыптасу кезеңдері. Қазіргі қазақ тілі: морфемика. Қазақ тілінің морфологиясы. Қазақ тілінің синтаксисі. Мәтін синтаксисі» пәннің (пәндердің) меңгеру барысында игерілген білімдер, біліктер және дағдылар қажет.

Постреквизиттер

Аталған пәнді меңгеру барысында игерілген білімдер, біліктер және дағдылар келесі пәндерді Қазақ ономастикасы. Қазақ тілінің тарихи грамматикасы. Академиялық жазу. Қазақ тілінің стилистикасы. меңгеруге қажет болып табылады.

3. Оқу жоспарынан көшірме

Курс: 3

Семестр: 5

ECTS бойынша кредит саны: 5

Сабақ түрі	Жалпы сағат саны
Дәрістер	15
Семинар сабақтар	30
Білім алушының өзіндік жұмыстары (БӨЖ)	105
Барлығы	150

4. Модульдер бойынша пәннің тақырыптық жоспары (академиялық сағатта)

Модуль №	Модульдің атауы
1	Термин және терминология
2	Сөзжасамдық бірліктердің терминжасамға қатысы

Дәріс сабақтары				
Апталар №	Модуль №	Дәріс тақырыбының атауы	Сағат саны	Оқытудың түрлері мен әдістері
1	1	Терминологияның жалпы сипаты	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
2	1	Терминге қойылатын талаптар	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
3	1	Қазақ терминжасамының ғылыми қағидаттары	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
4	1	Авторлы терминдер	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
5	1	Термин жасайтын шартты белгілер	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
6	1	Сөзжасамдық бірліктердің терминжасамға қатысы	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
7	1	Сөзжасамдық жұрнақтардың терминжасамға қатысы	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
8	2	Сөзжасамдық өнімді жұрнақтардың терминология салаларында қолданылуы	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
9	2	Терминдерге уәждеме болатын сөз таптары	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
10	2	Термин жасайтын шартты белгілер, символдар	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
11	2	Терминжасамның синтетикалық тәсілі	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
12	2	Терминжасамның аналитикалық тәсілі	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және

				проблемалық
13	2	Терминжасамның семантикалық тәсілі	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
14	2	Терминжасамның калькалау тәсілі	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
15	2	Қазақ терминографиясы	1	Түсіндірмелі-көрнекілік, репродуктивті және проблемалық
Барлығы			15	

Тәжірибелік (семинар) сабақтар				
Апталар №	Модуль №	Тәжірибелік (семинар) сабақ тақырыбының атауы	Сағат саны	Оқытудың түрлері мен әдістері
1	1	Терминологияның жалпы сипаты	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
2	1	Терминге қойылатын талаптар	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
3	1	Қазақ терминжасамының ғылыми қағидаттары	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
4	1	Авторлы терминдер	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
5	1	Термин жасайтын шартты белгілер	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
6	1	Сөзжасамдық бірліктердің терминжасамға қатысы	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
7	1	Сөзжасамдық жұрнақтардың терминжасамға қатысы	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
8	2	Сөзжасамдық өнімді жұрнақтардың терминология салаларында қолданылуы	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
9	2	Терминдерге уәждеме болатын сөз	2	Сұрақ-жауап, сыни

		таптары		ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
10	2	Термин жасайтын шартты белгілер, символдар	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
11	2	Терминжасамның синтетикалық тәсілі	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
12	2	Терминжасамның аналитикалық тәсілі	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
13	2	Терминжасамның семантикалық тәсілі	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
14	2	Терминжасамның калькалау тәсілі	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
15	2	Қазақ терминографиясы	2	Сұрақ-жауап, сыни ойлау, топтық және жеке жұмыс, кешенді морфологиялық талдау
БАРЛЫҒЫ			30	

БӨЖ				
Апталар №	Модуль №	БӨЖ тақырыбының атауы. БӨЖ тапсыру мерзімі	Сағат саны	Оқытудың түрлері мен әдістері
1	1	Терминологияның жалпы сипаты 1-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
2	1	Терминге қойылатын талаптар 2-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
3	1	Қазақ терминжасамының ғылыми қағидаттары 3-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
4	1	Авторлы терминдер 4-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен

				жұмыс, бақылау
5	1	Термин жасайтын шартты белгілер 5-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
6	1	Сөзжасамдық бірліктердің терминжасамға қатысы 6-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
7	1	Сөзжасамдық жұрнақтардың терминжасамға қатысы 7-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
8	2	Сөзжасамдық өнімді жұрнақтардың терминология салаларында қолданылуы 8-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
9	2	Терминдерге уәждеме болатын сөз таптары 9-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
10	2	Термин жасайтын шартты белгілер, символдар 10-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
11	2	Терминжасамның синтетикалық тәсілі 11-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
12	2	Терминжасамның аналитикалық тәсілі 12-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
13	2	Терминжасамның семантикалық тәсілі 13-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
14	2	Терминжасамның калькалау тәсілі 14-апта	7	Ақпаратты іздеу, игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
15	2	Қазақ терминографиясы	7	Ақпаратты іздеу,

		15-апта		игеру, өңдеу және зерттеу әдістері, пікір алмасу, мәтінмен жұмыс, бақылау
БАРЛЫҒЫ			105	

5. Пәннің қысқаша ұйымдастырушылық-әдістемелік сипаттамасы

Оқу нәтижелерін бақылау түрлері

1-аралық бақылау: Жетінші аптада аралық бақылау өткізіледі. Бақылау ауызша түрде өткізіледі. Аралық бақылау тапсырмаларына әр жеті аптада өткен тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі.

2-аралық бақылау: Он бесінші аптада аралық бақылау өткізіледі. Бақылау ауызша түрде өткізіледі. Аралық бақылау тапсырмаларына әр жеті аптада өткен тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі.

Қорытынды бақылау: Ауызша емтихан түрінде қорытынды бақылау жоспарлануда.

Курстың саясаты мен процедурасы

Оқу пәнін оқытуда оқытушының білім алушыларға қоятын нақты талаптары келтіріледі.

- Білім алушылардың кестеге сәйкес барлық сабақтарға міндетті түрде қатысуы;
- Сабақтарға алдын-ала дайындалу;
- СӨЖ уақтылы орындау және тапсыру;
- Сабақтың барлық түрлеріне дайындық тәуелсіз, шығармашылық сипатта болуы керек;
- Сабақ барысында белсенді жұмыс пен шығармашылық көрсету;
- Бақылаудың барлық түрлеріне қатынасу;
- Университеттің академиялық адалдық саясатын ұстану.

6. Пәннің оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

№ п/п	Автор, атауы, баспасы, шығарылған жылы	Ақпарат көзі	Бары (дана)	
			Кітапханада	Кафедрада
1	2	3	4	5
Негізгі әдебиеттер				
1	Жұбаева О. XX ғасырдың басындағы терминологиялық сөздіктер және латын графикасына көшу барысындағы ұстанымдар. - А.Байтұрсынұлы атын. Тіл білімі ин-ты. – Алматы, 2018. – 789 б.	Оқулық	20	1
2	Мамаева Г.Б. Қазақ тілінің терминжасам жүйесі: монография. – Алматы: «ССК» баспасы, 2019. – 304 б.	Оқулық	50	5
3	Терминасова С.Г. Тіл және мәдениетаралық коммуникация. – Алматы, Ұлттық аударма бюросы, 2018. – 320 б.	Оқулық	20	1
Қосымша әдебиеттер				
4	Фромкин В. Тіл біліміне кіріспе. – Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018. – 323 б.	Оқулық	20	1
Электрондық және интернет-ресурстар				

5	https://www.glossary-internet.ru/terms/%D0%98/internet_resurs/
6	https://lib.enu.kz/
7	https://termincom.kz/
8	https://sozdikqor.kz/
9	https://tilalemi.kz/
10	https://100kitap.kz

7. Білім алушылардың оқу нәтижелерін бағалау жүйесі

Білім алушылардың білімі, шеберлігі, дағдылары келесі жүйе бойынша бағаланады.

Әріптік жүйе бойынша баға	Баллдардың сандық эквиваленті	Пайыздық көрсеткіші	Дәстүрлі жүйе бойынша баға	Бағалау критерийлері
A	4,0	95-100	Өте жақсы	A бағасы студент бағдарламалық материалды терең және берік игерсе, оны толық, жүйелілікпен, сауатты және логикалық үйлесімді баяндаса, тапсырманың түрі өзгергенде жауап беруге қиналмаса, қойылған сұрақтарға еркін жауап берсе, монографиялық материалдарды білетіндігін көрсетсе, қабылданған шешімдерді дұрыс дәлелдей алса, практикалық жұмыстарды орындауда жан-жақты дағдылар мен әдістерді пайдалана білсе, материалды өз бетімен қатесіз тұжырымдай білетіндігін және баяндай алатындығын көрсетсе қойылады.
A-	3,67	90-94		A- бағасы студент бағдарламалық материалды терең және берік игерсе, оны толық, жүйелілікпен, сауатты және логикалық үйлесімді баяндаса, тапсырманың түрі өзгергенде жауап беруге қиналмаса, қойылған сұрақтарға еркін жауап берсе, монографиялық материалдарды білетіндігін көрсетсе, қабылданған шешімдерді дұрыс дәлелдей алса, практикалық жұмыстарды орындауда жан-жақты дағдылар мен әдістерді пайдалана білсе, материалды өз бетімен қатесіз тұжырымдай білетіндігін және баяндай алатындығын көрсетсе қойылады. Студенттің өзімен дұрысталатын, негізгі түсініктерде байқалатын кемшіліктер рұқсат етіледі.
B+	3,33	85-89	Жақсы	B+ бағасы студент бағдарламалық материалды берік білсе, оны сауатты және мәні бойынша әдеби тілде

				баяндаса, қойылған сұраққа берген жауабында елеулі дәлелсіздікке жол бермесе, теориялық ережелерді дұрыс қолдана білсе және практикалық мәселелерді шешетін қажетті дағдылары болса қойылады. Жауап беру кезінде оқытушының көмегімен кемшіліктерді дұрыстау рұқсат етіледі.
В	3,0	80-84		В бағасы студент бағдарламалық материалды берік білсе, оны сауатты және мәні бойынша әдеби тілде баяндаса, қойылған сұраққа берген жауабында елеулі дәлелсіздікке жол бермесе, теориялық ережелерді дұрыс қолдана білсе және практикалық мәселелерді шешетін қажетті дағдылары болса қойылады. Жауап беру кезінде оқытушының көмегімен кемшіліктерді дұрыстау немесе елеусіз қателіктер рұқсат етіледі.
В-	2,67	75-79		В- бағасы студент бағдарламалық материалды берік білсе, оны сауатты және мәні бойынша әдеби тілде баяндаса, қойылған сұраққа берген жауабында елеулі дәлелсіздікке жол бермесе, теориялық ережелерді дұрыс қолдана білсе және практикалық мәселелерді шешетін қажетті дағдылары болса қойылады. Бірақ, жауап беру кезінде елеулі кемшіліктер мен қателіктер, оқытушының жетектеуші сұрақтарды қою кезінде студенттің кемшіліктерді дұрыстауы рұқсат етіледі.
С+	2,33	70-74		С+ бағасы студент толық жауап берсе, бірақ оны егжей-тегжейлі білмесе, дәлсіздіктерге, жеткіліксіз тұжырымдамаларға жол берсе, бағдарлама материалын баяндаудағы жүйелікті бұзса және практикалық тапсырмаларды орындауда қиыншылықтар көретін болса. Негізгі тұжырымдамаларды анықтау кезінде студент өзін-өзі дұрыстауда қиыншылық көретін болса 1–2 қаттелік рұқсат етіледі.
С	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	С егер студент толық жауап бермесе, логикалық үйлесімділігі мен реттілігі бұзылса, оны егжей-тегжейлі білмесе, дәлсіздіктерге, жеткіліксіз тұжырымдамаларға жол берсе, бағдарлама материалын баяндаудағы

			жүйелікті бұзса және практикалық тапсырмаларды орындауда қиыншылықтар көретін болса қойылады. Студент жалпы білімін мысал ретінде оқытушының көмегімен айқындай алады.
C-	1,67	60-64	C- бағасы студент толық жауап бермесе, логикалық үйлесімділігі мен реттілігі бұзылса, оны егжей-тегжейлі білмесе, дәлсіздіктерге, жеткіліксіз тұжырымдамаларға жол берсе, бағдарлама материалын баяндаудағы жүйелікті бұзса және практикалық тапсырмаларды орындауда қиыншылықтар көретін болса, ұғымдардың сипатын анықтауда өрескел қателіктер жасалатын болса қойылады. Жауап беру кезінде қорытындылар жасалмайды, Жалпыланған білімді нақты көріністерін анықтауға қабілеті көрсетілмейді.
D+	1,33	55-59	D+ бағасы студент толық жауап бермесе, мысал келтіруге қиналса, логикалық үйлемсіз жауап берілсе, терминдерге, ұғымдар мен фактілерге сипаттама, құбылыстарға анықтама беруде едәуір үлкен материалдық қателіктер жасалса, берілген жауаптарға қорытынды жасалмаса, жауап сауатсыз болса, қосымша сұрақтарға жауап беру кезінде, студент берілген жауаптың байланысы туралы тек оқытушының көмегімен ғана түсінсе қойылады.
D	1,0	50-54	D- бағасы студент толық жауап бермесе, логикалық үйлемсіз жауап берілсе, терминдерге, ұғымдар мен фактілерге сипаттама, құбылыстарға анықтама беруде едәуір үлкен материалдық қателіктер жасалса, берілген жауаптарға қорытынды жасалмаса, жауап сауатсыз болса, мысалдар келтірілмесе, студент берілген жауап пен басқа модульдердің немесе басқа пәндердің объектілерімен байланысын көрмесе, оқытушының қосымша және нақтылаушы сұрақтарынан кейін жасалған қателіктер дұрысталмаса қойылады.

FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз	FX ағымдағы, аралық және қорытынды бақылау формаларымен қарастырылған жеке тапсырманы орындай алмаса, бағдарламамен қарастырылған негізгі әдебиеттермен жұмыс істемесе қойылады. F цифрлы эквиваленті ретінде 0-24 бағасы қолданылады, студент бағдарламалық материалдың едәуір бөлігін білмейтін болса, елеулі қателерге жол берсе, практикалық жұмыстарды үлкен қиындықпен орындайтын болса, моульдің жартысынан көп бөлігін игермесе, жауап беру кезінде карапайым сұрақтарға жауап бере алмаса қойылады
F	0	0-24		